

על מה שקרה השבוע בתעלה — ומה שעלול לקרות שם

הי"י חם

בעזרת הרוסים

הפעם הגך להם הכל לנו — הכל לא הלך. במישפט עגום זה סיכם בתחילת השבוע משקיף ישראלי מה שיאירע בשבת על גדת התעלה. הסיכום בחיידאדם היה עגום עוד יותר: 13 הרוגים, שישה פצועים, שני שבויים. כבר קרו בעבר תקריות, בהן ספג כוח ישראלי מהלומה מן המארב ואיבד מיספר לוחמים. הדבר בלתי-נמנע בכל מלחמה שהיא. אם בכל זאת שימשו תקריות השבת נושא לניתוחים ולהסקת-לקחים במידה בל-תירגילה, הרי זה מפני שהם סימנו נקודות-מיפנה בלוחמה שלאורך תעלת-סואץ.

נקודות-מיפנה הקשורה כל-כולה בנוכחות הסובייטית שם ובהשפעתה הישירה על הפעולות הקרביות. מאחר שפעולות אלה לא היו תקרית מבודדת, אלא חלק ממיתקפת האביב של הצבא המצרי, שהתפתחה למיתקפת-קץ — אכן ראוי ללמוד כל פרט בה, כדי ללמוד מה היא מבשרת.

כוח העמדות הצבאיות כימעט ברציפות, לכל אורך התעלה. היערכות שאפשר לקיימה כאשר מרוכזים שם 100 אלף חיילים סדירים. בקטע זה, נעשית התעלה צרה יותר מאשר בדורמה. במקומות רבים אין רוחבה עולה על 100 מטרים. על כן אפשר לתצור תה תוך דקות מעטות, בשעה"ל מפנה לר"ג את הגב".

זה מה שעשו ביום השבת האחרונה שתי יחידות קומנדו מצריות.

גבי סולת-העפר הגדולה, שנערמה בצד התעלה, כאשר זו נחפרה. במקומות אחרים, היו פירצות גדולות בסוללה זו, כך שרכב ואנשים אשר עברו בדרך זו, היו גלויים ליעניי היושבים בצד השני של התעלה. כ"מבצע-סואץ, השלים חיל-ההנדסה של צה"ל את הסוללה, סלל ושיפץ את דרך-העפר למרגלות הסוללה, כדי שהדרך לא תהיה גלויה ליעניי צלפים ותצפיות של המצרים.

גדולה יותר, סורט-סעיד, המשתרעת מן הצד השני של התעלה. כאשר הגיעו שריוני צה"ל לגדות התעלה, ב-1967, העדיפו שלא ללכת בעיקבות הצרפתים והאנגלים, לא נכנסו לפורט-פואד. הם נעצרו כעשרה קילומטרים מדרום ל-עיר.

מאו קפאה חזית התעלה על שלוחה זו, הדומה לפתיל דק המתכר את קנטרה עם פורט-פואד. הוקמו מעוזים בנקודות-מפתח וכאשר ניסו המצרים לקצץ את קצה הפתיל ולדחוף ביתר-שאת את האחזיה הישראלית דרומה, כדי להרחיקה מפורט-פואד, התחור"ל קרבות מרים, שהסתיימו בכישלון הי-מיתקפה המצרית.

מאו אותם ימים ראשונים של התבססות בגיורה זו, נעשו עבודות-ענק כדי לאבטח את דרך-העפר ואת העיבורים בה בין המ"עזיים. טענים ארוכים מן הדרך עברו על-

מעוזים

בנקודות-מפתח

דרך המוכיחה מקנטרה צפונה, בצד הישראלי של התעלה, לא נועדה לה-יות ציר-תנועה במלחמה. בפעם הראשונה השתמשו בה למטרה זו הכוחות הצרפתיים-בריטיים, שצנחו בסיני ב-1956. הם הת-קדמו לאורך דרך-העפר הצרה, שמצידה האחד ביצה טובענית ומצידה השני הפס הישר של מיהתעלה, עד שהגיעו לקצה הצפוני בעיר פורט-פואד.

עיר זו הינה, למעשה, חלק מן העיר ה-

החבלנים

תופסים מחסה

הנחה היא, שהכוח הראשון הצה"ל את התעלה עם לימודי השחר, או אטילו בחשיכה. אבל גם לאור היום יכול היה לעשות זאת במידה סבירה של ביטחון.

בגמרה זו מרוכזים, נוסף לייחידות חי"ר וחותחנים סדירים, גם גדודים של קומנדו מצריים. כוח-הפשיטה היה מורכב, כפי ה-נראה, משלוש יחידות. נשקם כלל מיספר באזוקות ומיקלעים. הם גם נשאו מיטעני-חבלה שנועדו להפעלה ביני מחבלים — בניגוד למוקש-רכב רגילים, המתפוצצים באשר רכב עולה עליהם.

צלפי סימנים בשטח מסתבר, כי הכוח תפס מחסה בתחתית הסוללה, לצד התעלה. שם חיכה לבוא הכוח הישראלי, שנועד ל-שמש קורבן, המארב.

שיפור יסודי

בכושר הביצוע

שעת הצהריים, בערך, יצא לדרכו, מכיון קנטרה צפונה, טור משוריין של צה"ל. המצרים דיווחו, לאחר הפעולה, כי הוא היה מורכב ממיספר זחלמים וטנקים. כדברי חייל שראה את הטור יוצא לדרכו: "כוח לא-מבוטל בכלל. הייתי נוהר מאוד מלהתעסק איתו".

את מרבית הדרך לאורך הציר הפתלתל עשה הטיור בשלום. בקילומטר ה-12 מ-פורט-פואד, סמוך מאוד לסוף הציר, המ-תין לו המארב המצרי.

אנשי המארב היו פרושים לאורך כמה מאות מטרים של הסוללה. עובדה זו בפני עצמה העידה על שיפור יסודי בכושר-הברי-צוע שלהם. שכן בצורה זו, ניסו להבטיח לעצמם אפשרות לפגוע בטור כולו, או ב-חלק גדול ממנו, תוך פתיחת אש צולבת.

בהתקרב הרכב נתן המפקד המצרי פקו-דה לפעולה. היה זה — שוב לדברי המצ-רים — טנק. החבלן הפעיל מיטעני-צד — והרכב נפגע.

בריחה מהירה

בעזרת סירות

במרכז הטור נכנסו אנשי המארב לפעולה. הם ירו טצצות באזוקה והש-ליכו רמון על רכב אחר של הטיור.

ייתר אנשי המארב פתחו באש לכל אורך הטיור — אבל יותר כדי להמס את אנשי הטיור דלחפות על נסיגה מהירה אל מעבר לתעלה — מאשר כדי לנהל קרבי-הכרעה.

הפעולה כולה ארכה שבע דקות. המצרים

דרושים

100 אלף חיילים

אל כל לאורך הגיורה הדרומית של התע-לה אין צה"ל מחזיק מערך רצוף של קחים וביצורים, כך גם בקטע הצפוני, בין קנטרה ופורט-תאומיק. בצד המצרי מתמש-

11 לוחמים שנפלו במארבים

			
יוסף גומר	יוסף מופה	רפאל ערני	
			
יהודה כרמל	אוריאל אנזי	יעקב רייכר	אברהם גורן
			
יעקב איכר	מרדכי פוקס	חיים ויסמונתסקי	אברהם בונון